

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrť leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrť leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trístopna petit-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 241.

V Ljubljani, v četrťek 21. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 20. oktobra.

Prememba volilnega reda.

Že včeraj sem omenjal prememb državnega volilnega reda, ki so bile v zadnji seji državnega zbora sprejete. Razgovor o predkrajih dunajskega mesta bil je obširnejši, kakor bi bil človek pričakoval. Dunajskim poslancem ni zadostovalo, da so se ti predkrajji ločili od kmečkih občin in sprejeli v volilni razred mest in trgov, ampak so zahtevali, da naj se pomnoži tudi število poslancev, češ, da je 12 poslancev za Dunaj in predkraje premalo. Matscheko je tirjal posebnega poslanca za svoj volilni okraj Favoriten, Suess Fridrih pa je zahteval posebnega poslanca tudi za Sechshaus. Weitlofu se je zdelo zopet potrebno pri tej priliki omenjati, da desnica državnega zbora za Dunaj ne mara in da mora sveta jeza prijeti človeka, ki vse to opazuje. Ako pojde tako naprej, se bode nevolja kmalo tudi dejansko kazala. Levičarji so tem neslanim besedam Schulvereinovega predsednika pritrjevali z dobro-klici, težko pa, da bi jim pritrjevali tudi dunajski prebivalci. Ako pride res do kake sile, kakor je prerokoval Weitlof, bode imelo dunajsko mesto največ škode. Zato si bodo previdni Dunajčani pač sto in stokrat premislili, preden bodo Weitlofu na ljubo kako bedarijo učinili. Prej bodo njemu samemu dali potepeno pismo, kakor da bi z nepremišljeno silo miro-ljubno prebivalstvo spravili v nesrečo.

Poročevalec knez Cartorijjski je mirno pa krepko zavračal prej omenjene govornike. Odsek se s pomnoženjem dunajskih poslancev ni pečal, ker nihče tega ni predlagal; tudi dunajski zastopniki so v odseku o tej zadevi molčali. Priznava sicer, da bi se dunajskemu mestu spodobilo več poslancev, toda njemu se dozdeva, da ne gre tega vprašanja enostransko samo gledé Dunaja reševati, ampak da bo prišel čas, ko se bode treba v enaki meri ozirati tudi na druga mesta in dežele. V tem pa se ne kaže nobena mržnja do Dunaja. Tudi naj gospodje pomislijo, kako so se vpeljale neposredne državne volitve in kako o tej reči sodi desnica. (Dobro! na desni.) Odsek je z nasvetovano premembo

pokazal, da pripoznava veljavo in imetnitnost dunajskih predkrajev, in jako čudno se mu vidi Suessovo podtikanje, da odsek tega ni storil iz proste volje, ampak le nekako prisiljen. Ako večina kaj zavrne, se ji očitá sovraštvo ali mržnja, ako pa kaj sprejme, se ji podtika, da jo je le sila k temu pripravila.

Tem krepkim besedam nasproti se Suess izgovarja, da ni v tem pomenu odseku očitá sile, kakor je razlagal g. poročevalec, ampak je le mislil, da se je v dotično premembo privolilo le zaradi tega, ker se pri posrednih volitvah razodevajo nepremagljive težave.

Še huje, kakor Suessa so možke besede poročevalceve zbudile starega Herbstá, ki je začel hvalisati velikansk pomen mesta dunajskega, obilnost njegovih prebivalcev in visokost njegovih davkov, kjer pa en poslanec pride komaj na 250.000 prebivalcev, med tem ko so na Tirolskem, Kranjskem, Gališkem in Dalmatinskem mesta, kjer ima še manj kot 20.000 ljudi svojega poslanca. Krakovo ima 50.000 prebivalcev in voli 2 poslance; to je vendar preveč v primeru z Dunajem, kjer je 800.000 ljudi in samo 12 poslancev. Ko bi levičarji priporočali pomnožitev poslancev, bi večina temu predlogu gotovo ne pritrčila, g. poročevalec se pa lepo zahvaljuje, ker priznava potrebo večjega števila poslancev, ob enem pa naznanja, da bi takemu predlogu ne mogel pritrčiti. V enakem smislu je govoril tudi Edvard Suess, ki je večini očitá, da je trdovratna v krivici do dunajskega mesta, ki se je že tolikokrat pokazal v državnem zboru. (Klici na desnici: Na primer pri zakonu o železničnem davku, po katerem Dunaj dobi kakih 400.000 gld. na leto!)

Obema govornikoma se je vidilo, da nista bila pripravljena govoriti, ker sta si pomagala samo s puhlimi trditvami. Zato poročevalec ni bilo težko ju po zasluženji zavrniti. Desnica je že dostikrat pokazala, da je ne navdaja noben srd nad Dunajskim mestom, čigar moč in veljavo v popolnej meri priznava. Kar se večini očitá gledé sedanjih prememb, očitálo se ji je že tedaj, ko je volilno pravico pripoznala petakarjem; misli pa, da je Dunaj pri tisti priliki veliko pridobil. (Klici na levi: Dunaja pač niste mogli izvzeti!) Gotovo ne, zavrne Čartorijjski,

in to je pravo načelo, da se pri premembah v enaki meri oziramo na vse kraje. Sicer pa naj vedo, da sedanjega volilnega reda ni sestavila desnica.

Ker je Herbst tolikanj hvalisal Dunajsko mesto, zdelo se je spodnje-avstrijskemu kmečkemu poslancu Oberndorferju potrebuo omenjati, da se gledé volilnega reda še veliko večja krivica, kakor Dunaju godi kmečkim prebivalcem, ki svojih poslancev ne smejo voliti neposredno in katerim se več poslancev spodobi.

Herbstu se je jako zamalo zdelo, da mu kmet ugovarja in po svoji nepopoljšljivi navadi začel se je rogati in Oberndorferjeve besede zavijati, kakor da bi bil govoril samo o kmečkih volileh spodnje-avstrijskih, ko je vendar kmečke občine sploh v mislih imel. Pa Oberndorfer mu odgovora ni dolžan ostal in mu je na vsa usta povedal, da ni govoril o krivici do kmečkih občin v Spodnji Avstriji, ampak o krivični razmeri med kmečkimi občinami in mesti sploh. Ako Herbst toži o krivičnem volilnem redu, ga mora vendar-le opomniti, da volilni red izvira iz tistih časov, ko je imel Herbst s svojo stranko moč v rokah. Živahna veselost je sledila priprostim besedam nemškega kmeta, Herbst pa je še enkrat skušal spodbijati razloge nasprotnikov svojih, toda brez zaželenega vspeha.

Ker je Suess v svojem govoru ministerskega predsednika vprašal, je li res neki deputaciji, ki je bila v tej zadevi k njemu prišla, odgovoril, da ne bodo dosegli izločitve iz kmečkih občin, ako bodo ob enem zahtevali pomnožitev poslancev, oglasil se je pri tej razpravi še grof Taaffe in je Suessu odgovoril, da je to res rekel, ker je vedel, da bi večina v pomnožitev poslancev ne privolila, pač pa v to, da naj se predkrajji Dunajski uvrsté v mestni volilni razred. Ker je treba za premembo volilnega reda dveh tretjin glasov, bili so nasvêti, da naj se število poslancev pomnoži, zavrnjeni in je bil dotični zakon sprejet, kakor ga je nasvetoval odsek, ker so morali levičarji glasovati z desnico, da so Dunajskim predkrajem pridobili vsaj to, za kar so sami prosili.

Interpelacija zaradi česke gimnazije v Kromerizu.

Prej popisana razprava trpela je skoraj do štirih popoldne. Preden je pa g. predsednik sejo

LISTEK.

Mestnofarna cerkev sv. Jakopa v Ljubljani.

(Konec.)

Po sklepu pontifikalne maše bilo je prenešenje sv. Rešnjega Telesa iz florijanske v novoposvečeno šentjakopsko cerkev. Tu se je v resnici pokazala gloriifikacija naše vere v slovesnih sprevodih. Reči moramo, da vse je med seboj tekmovalo v izrazih največjega veselja nad srečno obnovljeno farno cerkvijo. Bandera cerkvena, vihrajoče zastave raz poslopja, meščani ki so svetili pri Najsvetejšem, obilna duhovščina z bogoslovci pevajoč svete pesni, belo oblečene deklice in mnogo odraslenih žensk z gorečimi svečami, ozaljšane hiše, s kratka — vse je kazalo radost, sveto spoštovanje do Najsvetejšega, ki se zopet useli v krasno obnovljenem svetišči. Pač se je kipečega veselja solzilo marsiktero oko spremljajoč

sprevod z Najsvetejšim v cerkev krasote se blestečo, kjer so vernike sprejeli mogočni doneči glasovi orgelj in pevskega zbora.

A še k sklepu en sprevod. Mil. g. knezoškof podá se še enkrat v cerkev sv. Florijana. Ondi je krasno ovenčan kip lurske Matere božje. Po slovesnem blagoslovu poprimejo štirje mladeniči podobo, ter jo nesejo v slovesni procesiji med veličastnim pritkavanjem zvonov, milim petjem gg. bogoslovcev in obilim spremstvom vernega ljudstva v šentjakopsko cerkev na odmenjeni prostor v nalašč iz novo pozidano kapelico.

S tem je bila slovesnost končana. Trajala je od sedme ure zjutraj do dveh popoldne. V resnici občudovanja vredna je vstrajna požrtovalnost in neumorna milost in dobrotljivost, s katero je prevzvišeni knezoškof vso slovesnost vodil in s tem pripomogel k tako sijajnemu dokazu katoliške zavednosti. Cerkevne slovesnosti udeležila sta se tudi g. c. kr. deželni predsednik kot zastopnik patrona te fare in g. mestni župan Grasselli kot zastopnik Ljubljanske občine. Obema visokorodnima gospodoma odkazan je bil

odličen prostor tik presbiterija. A tudi verniki so se vseskozi spoštljivo in pobožno obnašali; pri tolikej množici ljudstva, pri toliko časa trajajočej slovesnosti niti najmanjšega nereda, marveč vse redno, praznično in spodbudno, to je najlepše spričevalo pravih zavedno-vernih katoličanov.

Po dokončani cerkveni slovesnosti bil je obed v duhovski hiši, ktereга so se udeležili razen duhovščine, s prevzvišenim gospodom knezoškofom, tudi c. kr. deželni predsednik preblagorodni gospod Andrej baron Winkler, mestni župan blagorodni gospod Peter Grasselli, nadalje: gg. c. kr. dvorni zvonar Albert Samassa in hišni posestnik Karol Lachainer, kot ključarja farne cerkve, in dva najvažnejša izvrševatelja cerkvene renovacije gg. Jurij Šubic slikar, in Fran Faleschini stavbeni podvzetnik. Med obedom vzdigne se prvi blag. g. deželni predsednik, ter v jako laskavih besedah kot zastopnik patrona farne cerkve čestita in nazdravi domačemu g. župniku k tako srečnemu vspehu, ktereга je dosegel pri obnovitvi farne cerkve, povdarjajoč, da lepšega venca bi si ob petindvajsetletnici svojega

sklenil, izročili so mu moravski česki poslanci interpelacijo zastran česke gimnazije v Kromerizu, ki so jo moravski narodni listi že zdavnej napovedovali. V Kromerizu je namreč državna spodnja gimnazija s českim učnim jezikom, ki je imela zadnje leto že 356 učencev. Ker je čez 60 učencev želelo vstopiti v 5. razred, prosil je občinski odbor naučnega ministra, da naj to spodnjo gimnazijo razširijo v višjo gimnazijo, ter se je 3. avgusta še v posebni deputaciji obrnil do njega, proseč ga, da bi to zadevo o pravem času rešil. Minister je odgovoril, da mu je reč zadostno znana in da jo bo skoraj rešil. Ker pa rešitve le ni bilo, obrnilo se je društvo, ki je bilo l. 1882 ustanovilo gimnazijo, do ministra s prošnjo, da bi smelo sedaj napraviti 5. razred na svoje stroške. Šola se je pričela, sprejetih je bilo 62 učencev, toda nekaj dni pozneje, 20. septembra, dojde ukaz ministrov, da se ustanovitev petega razreda na Kromerizki gimnaziji tudi na privatne stroške ne dovoljuje. Zato vprašajo sedaj ministra: 1. Iz katerih razlogov je prepovedal to, in zakaj tako pozno? 2. Kako se strinja ta ukaz s členom 17 temeljnega zakona z dne 21. decembra 1867? 3. Kaj misli g. minister storiti, da bo poravnal krivično razmerje med nemškimi in českimi srednjimi šolami, ker je na Moravskem 27 državnih nemških in le 11 českih srednjih šol, dasi je Nemcev tam samo 628.907, Čehov pa 1.507.328?

Prihodnjo sejo napovedal je g. predsednik za petek 22. t. m. ter je na dnevni red postavil šest reči, ki so včeraj zaostale, dalje poročilo budgetnega odseka o računskem sklepu l. 1881, tretje branje včeraj v drugem branji dovršenih zakonov, in predlog Plenerjev o posebnih delavskih kamorah. Foregger je prosil, naj pride na dnevni red tudi njegov predlog gledé premembe tiskovnega zakona, Lienbacher pa je omenjal, da naj bi skoraj na vrsto prišel njegov nasvet gledé premembe hranilničnih statutov. G. predsednik je tako dober in postrežljiv, da je obema gospodoma obljubil dotična predloga postaviti na dnevni red. Dr. Knotz s svojim predlogom še nekoliko počakuje in včeraj ni zahteval prvega branja, kakor se je pričakovalo.

Rusija znotraj.

(Konec.)

Večjo zaslombo najde vlada med narodom, posebno med kmečkimi ljudmi. Car je od nekdanj narodu „modri batinka“, osebljena previdnost, namestnik Bogu. Vzrok temu spoštovanju ni, da bi bilo ljudstvo premalo omikane; stoletja je bil car zaščitnik zoper stiskanje po plemičih, on je plemstvu iztrgal osvobojenje iz sužnosti. Še dalje časa potem, ko je bil Aleksander II. tako silno umorjen, je ljudstvo mislilo, da so plemenitniki cara iz svetá spravili. Pod Aleksandrom III. so sicer znižali davek po glavah, a zemlja po večem nerodovitna, posebno pa na severu, je zelo z davki obložena in odkupnina je prevelika, da bi jo kmetje zmagali; ako se kmetu dá večja parcela zemlje iz občinske zemlje, jim je to veliko breme. Kmeta vse stiska, pop in činovnik. Uprava ruske države je najdražja v Evropi. Na sto milijonov vsako leto stane uprava gubernij, a koliko se zgodi? Malo ali nič, da bi se zemlja izkoristila

in tako zljajšalo plačevanje davka. Turška uprava v deželi ráje in ruska uprava v Donu in Dnjepru sta si podobni. Dolgo se je ruski „mužik“ tolašil, da mu bode car pomagal. Tak je bil kmet, ko je slišal o razširjenji nihilizma; a to niso bili tisti strahoviti možje, marveč taki, ki v dobrem zmislu hočejo ljudi izobražiti. Podučevali so kmeta in so mu dopovedovali tako, da je lahko razumel, da tukaj zastoj čaka. Zelo zanimiva je povedka, ki se še sedaj pripoveduje med kmeti v Rusiji, glasi se pa tako-le: Aleksander III. je enkrat nadél si redove Aleksandra I., Aleksandra II. in svoje. Na to mu zakliče duh: „Odloži redove Aleksandra I., nisi jih zaslužil.“ Drug duh mu govori: „Odloži redove Aleksandra II., nisi jih zaslužil.“ In tretji duh mu pravi: „Svoje smeš obdržati, skušaj, da zaslužiš vse, Aleksandra I. in II.“ Ta basen je kmetom neprecenljive vrednosti.

Taka vlada se mora zanašati edino le na oboroženo silo, le-ta sila vzdržuje državo. Vojno so carji zmirom pestovali. Posebno Aleksander III. je veliko storil za častnike, zboljšal jim je plačo, zatoraj jim je sedaj ložej služiti. Vojna je dobrega duha, le panslavisti v vojski hité pred drugim. Skoraj verjetno je, da se bode ta podlaga najprej razrušila, ako bode v prihodnji vojni tako, kakor je bilo v zadnji rusko-turški. Podplate so imeli iz trdega papirja, za kruh so jemali sprideno moko, streljivo ni bilo za rabo, in vendar so se za to vojsko pripravljali leta in leta. Veliko more ruski vojak prestati, a na Balkanu je vendar le zmrznil, ker ni imel zimске obleke. Začenši pri mapah generalnega štaba notri do lopat in krampov, ktere so rabili pri trdnjavah, je bilo vse slabo ali še celo ne za rabo. Rusi so zmagali le, ker so imeli opraviti s Turkom, ko bi bili pa imeli opraviti z dobro vajeno in vrejeno armado, bi bilo to drugače; vsa hrabrost posameznih in njih junaško borenje bi ne bilo rešilo armado pogube.

Od poslednje Krimske vojske leta 1854 se pri armadi ni v ti važni stvari nič zboljšalo. Prav označivo je to, kar nekdo piše o teh razmerah, ko pravi: Uradniki in podjetniki, ki so imeli leta 1854 in 1855 opraviti s preskrbovanjem živeža, kradli so, kar se je dalo, pa so bili vendar prekanjeni, ki so to, kar niso vkradli, dobro znali porabiti. Sedaj nas pa goljufajo tepci, ki so ravno toliko nesposobni, kakor hudobni.

Članek ta, ktereга tukaj omenjamo, pa končá s temi besedami: Ako pogledamo strašno vojno moč Rusije in prevdarimo to, kar smo tukaj omenili o notranjih zadevah ruske države, ni se nam toliko bati, da bi v kaki prihodnji vojski Evropa podlegla absolutni državi Moskovitski.

Kakor že povedano, tako govori dopisnik iz Varšave v „W. Allg. Ztg.“; dobro vemo, da Nemci malo dobrega vedó povedati o Rusih. Da so Rusi bili tako slabo vrejeni v zadnji vojski, je mogoče, ali Turki so strahoviti v boji še dandanes; nerednosti so pač menda v vsaki armadi, a ni, da bi mogle biti. Ako Rusija začne zopet vojsko, na to pač ne gre računati. Rusija je grozna moč in huda sila, kamor se navali.

„Pismo o Meščanstvu.“

Mi župan in občinski svetovalci spričujemo, da je občinski svet deželne stolice Ljubljane v svoji javni seji dne 14. septembra 1886. leta prečastitemu gospodu Ivanu Rozmanu, mestnemu župniku pri sv. Jakopu in škof. duh. svetovalcu o priliki petindvajsetletnice njegovega duhovniškega službovanja v Ljubljani v hvaležno priznanje vsestranski blagonosne delavnosti njegove, zlasti z ozirom na zasluge, ktere si je imenovan v dolgi vrsti let pridobil za mestno ljudsko šolstvo, dalje na izredno njega skrb za župljanske ubožce in naposled na njegov vspešni

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. oktobra.

Notranje dežele.

Po sporočilu „Wr. Allg. Ztg.“ zbrali so se sledeči *avstrijski škofje* na Dunaji v nadškofijski palači ob predsedništvu Dunajskega nadškofa, kardinala Gangelbauerja na medsobojen razgovor o zadevah, ki so jih že letošnjo spomlad v avstrijski prestolnici pričeli. Sedaj došli so tje kakaj knezo-nadškof Praški, grof Franc Schönborn; škof Linški, dr. Müller; knezo-škof Sekovški (Graški), Janez Zwerger; škof Brnski, Franc Bauer; knezo-škof Jakob Missia iz Ljubljane; in škof Albin Dunajevski iz Krakovega.

Bog nas obvaruj nesreče! vsiklikniti smo morali, prečitavši sostavek „o avstro-nemški zvezni armadi“ v „Presse“. Hvala Bogu, da je še ni, temveč se s tem še le v Berolinskih Bismarku prav blizostojeh krogih pečajo. Ali ni Avstrija enkrat take zvezne armade že imela? Da! Kaj pa ji je koristila? Kostanj je pobirala iz žerjave, ktereга so Prusi pojedli. Ali naj ga zopet? Menda že, ker se Nemci sami za svoje „ročice“ bojé, sicer bi ne spravljali zopet take abotne misli na dan. Avstro-nemška zvezna armada obstala naj bi iz določenih petih vojnih korov tako pri nas, kakor na Nemškem. Če bi prišla Prusija po Francozih v nevarnost, moralo bi iz Avstrije določenih pet vojnih korov na Prusko Nemcem pomagat; če bi nas napadla Rusija, poslali bi imeli zopet Prusi svojih pet vojnih korov nam na pomoč. Na ta način bi bila kar čez noč vsaka obeh držav za 300.000 mož silnejša. Bi že bilo, ko bi bili Prusi drugi ljudje, kakor so v resnici. Ali ga niste čuli Bismarka, da je že letos rekel, da bi ne mogel z nami proti Rusu? Prav tako bi nam rekel pozneje. Zato naj avstro-nemška zvezna vojska le ostane, kar je — namreč še v ideji!

Dunaj gré v borzijanskih krogih rakovo pot. Kar je bilo ondi starih veljavnih velikofinančnih ali denarnih hiš, so vse šle, ali pa sedaj druga za drugo gredo po poti vsega zemskega. Posebno letos je neizproslija smrt hudo pobirala med Dunajskimi borzijanci, kterih vsak bi bil izvestno polovico ali pa tri četrti svojega premoženja dal, če bi se je bil odkupiti mogel. Toda smrt je prva in edina prijateljica komunistov in anarhistov. Njej je vse enako, naj bo človek borzijanec Rappaport, ktereга so na borzi po kraljevo častili, ali pa zamazan železniški delavec, umreti mora. Zato je pa vzela tudi letos v kratkih posledkih kar tri velikaše, Dunajske denarne bogove. Prvi je bil Rappaport, kralj in malik vsih borzijancev; možu je bilo jako všeč, če so ga nazivali „ustanoviteljem“, če prav pod milim nebom ni družega ustanovil, kakor sebi lastno premoženje. Za njim je odšel tje kakaj, kjer nimajo še nobenih akcij, znan goljuf Viktor Offenheim, kralj železničarjev in nedavno je bil na vrsti bankir Eduard Wiener. Poslednji je bil med borzijanci še najbolj poštenjak in je vse svoje otroke v krščanski veri izgojil, če prav je sam žid ostal. Z Wienerjem izmrli je rod pravih Dunajskih domačih denarnih talentov; kajti kar je drugih, so sami naporniki in ptujci, ki ponoči pridejo, pa jih zopet noč vzame, če je ne prehití deželna sodnija. Stari so imeli talent za napravo denarja in bogastva, mladi imajo denar in bogastvo, da z njim talente zapravljajo.

Slovaki na Ogerskem, ti ubogi zatirani Slovaki postajajo Madjarom čedalje bolj grozni — strahovi! Madjari se jih bojé, kakor se trese pred spominom umorjenega morilec njegov. S posebno grozo navdaja pa Madjare panslavistična pošast, ktera se je med Slovaki menda porodila in je že takoj po rojstvu tako silna postala, da ima po celi deželi svoje člane. Kolere se na Ogerskem ne bojé tako, kakor pa panslavistične groze pod visoko Tatro; o tem nam spričuje brošurica, ki je te dni v Budapeštu izišla

delovanja ne bi bil mogel splesti, kakor s podvzetjem tega dela, ki je celej Ljubljani in deželi kranjski v čast in radost. — Vsi navzoči so tem tople navdahnem besedam glasno pritrdili. Na to se dvigne č. g. župnik Ivan Rozman, ter se ginen v navdušenem govoru spominja sv. Očeta Leona XIII., ki z očetovsko ljubeznijo nosijo vse vernike po širnem svetu v svojem milem srei, želeč naj bi se povsodi pospeševala čast božja, kjer bivajo verni katoličanje. Skozi usta škofov pa govore želje sv. Očeta. Ravno danes je priča, kako skrbnega višega pastirja ima škofija Ljubljanska, kajti ne mené se za velik trud, ki jih je čakal, so ravno mil. g. knezoškof hiteli fari svetega Jakopa utisniti pečat slovesnosti in radosti. Izrekajoč jim toraj iskreno zahvalo za vso milost, s katero so se potrudili na novo posvetiti hram božji v čast sv. Jakopu, kliče jim iz dna srca: „Slava!“, v kar so vsi navzoči iskreno pritrdili. — Spominja pa se nadalje v svojem govoru mestni g. župnik tudi Njih Veličanstva presvitlega cesarja Franca Josipa I., ki pod mogočnim svojim žezlom strinjajo vse razne narode avstrijske, ki v resnici mej soboj tekmujejo

trud za umetelniško okrašenje cerkve sv. Jakopa podelil meščanstvo stolice Ljubljane.“

G. županu se s toplimi besedami zahvali gosp. župnik Rozman, zagotavljač, da tudi v prihodnje hoče delati po svoji moči v blagor faranov mu izročeni kakor tudi v blagor mesta Ljubljanskega.

Kot zaključek cerkvene slovesnosti bil je ob polupetih popoldne govor, na to rožnivenec in pete litanije, potem darovanje za cerkvene potrebe, ki so prav sedaj ob konci obnovitve silne in nujne. Slednjič pela se je zahvalna pesem, pač č. g. župniku in mestnim faranom iz srca, da se je započeto delo pri cerkvi tako srečno in v splošno zadovolnost dokončalo. Ljudstva zbralo se je tudi k tej slovesnosti toliko iz vse Ljubljane, da je bila velika cerkev natlačeno polna. Bog milostljivi dodeli tudi v bodoče krasnej farnej cerkvi mnogo dobrotnikov in obilo pobožnih obiskovalcev! Vse v čast božjo in slavo sv. Jakopa!

—n.

in vse te grožnje (!) popisuje. Dotični avtor magyarembler od nog do glave v eni sapi pripovedujoč, kako da se je jela panslavistična pošast med Slovaki na vse strani gibati; Slovaki je sicer ne razumejo, kaj da hoče, toda zadosti jasno jim je, kedar se jim začne pridigovati, da so vsega zlega, kar ga je v poslednjih 20 letih Slovaške zadelo, edino le Madjari vzrok! No, ali morda ni res? Če se panslavistična agitacija res s tem peča, ne dela še nobene krivice, temveč narodu le oči odpira, da bo vedel pri čem da je in kaj mu je verjeti o lažéh, ki mu dohajajo od madjarske strani. Hvalevredno sme se imenovati navdušenje, s katerim so se v najnovejši dobi med Slovaki duhovniki, učitelji in zdravniki oklenili narodne stvari, da rešijo, če se bo sploh še kaj rešiti dalo in zatirani svoj rod branijo pred grabežljivo roko madjarsko. To se nam zdi le spolnovanje svojih dolžnosti, nikakor pa to še ni panslavistična agitacija. Da je pa Madjare pred Slovaškim skoraj da umorjenim duhom groza, radi verujemo, ker imajo silno veliko na vesti.

Vnanje države.

Rusi se nadjajo, da položaj na Bolgarskem nikakor ne more dolgo ostati, kakor je, kajti narod se ga bo do grla najedel in bo sam Ruse na pomoč poklical proti ljudem, ki so se sedaj vlade polastili. Kedar da bo to, je Rusom vse eno, ali danes ali jutri. Časnikarji à la Katkov s to politiko sicer ne bodo zadovoljni, toda tudi ti se bodo morali prepričati, da je taka politika na vsak način še bolj pametna, kakor pa stroga vojaška okupacija. Rusija zato tako varno postopa, ker si ni zvesta, da bi se ji okupacija brez ugovora velesil posrečila, če tudi dobro vé, da bi si ji z orožjem v roci nihče ne vpiral. Toda taka politika bi ruski veljavi zdatno puščala, kar se mora pa že a priori zabraniti. Na vsak način toraj za sedaj njej prav nič drugega ne kaže, kakor lepo čakati na ugoden trenutek, da bo lahko brez blamaže na Balkanu vkrenila, kar bo hotela. Glavni vzrok, da Rusija že sedaj ne zasede Bolgarije, je pa ta, ker ni še pripravljena, kakor bi morala biti. Rusija se misli na zasedanje tako pripraviti, da se ji ne bo ne Avstrije in ne Nemčije bati, kedar se bo preko Dunava na Balkan podala. Za to pa bo potrebovala ob svoji zapadni meji najmanj poldrugi milijon vojakov, ktere bo tako razdelila, da jih bo milijon postavila na prusko, polmilijona pa na avstrijsko mejo. Ob enem bo pa tedaj tudi odpovedala prijateljstvo Avstriji in Nemčiji, ktero je po nazorih nekterih ruskih listov Rusiji silno neugodno. Namesto teh dveh prijateljev priporočajo ji fanatiki prijateljstvo s Francozi in pa v Azijo morala bi takoj tudi najmanj svojih 50.000 mož proti Afganistanu poslati. To vse so pa tako težavne reči, da se ne dajo tako hitro narediti, kakor se figa stisne in prav to je povod, da Rusija sedaj še ne mara za Bolgarijo. Kedar bo Rus pripravljen za boj s celo Evropo in če bo treba tudi v Aziji nekoliko predstraže postaviti, tedaj bo rekel: „Bolgarija ti boš moja, jaz pa tvoji!“ To se bo pa prej ko ne še le tedaj zgodilo, kedar bodo jeli Francozje Nemce za obresti tirjati od glavnice 5 milijard, ktere so leta 1871 in kasneje iz Pariza v železničnih vozovih v Berlin vozili. Zato pa Francozje tako tišče na zvezo z Rusi.

Zveza domoljubov, patrijotov, kakor se sami imenujejo, ki jo je na **Francoskem** ustanovil ondašnji prekucuh Deroulède, bo jela sčasoma tudi Avstriji presedati, kajti njena naloga je, poleg Nemčije tudi Avstriji kolikor moč sitnosti delati. To na prvi pogled skoraj ni mogoče, kajti Avstrija in Francija ste precej daleč narazen. Kdor pa delovanje te „zveze domoljubov“ opazuje, priznal bo, da je res tako. Čujmo, kaj se o njej piše „Vaterlandu“ iz Pariza: „Včeraj, 16. oktobra povrnil se je Deroulède, ustanovitelj in vodja „zveze domoljubov“ iz potovanja okoli Nemškega in Avstrijskega semkaj in ga je „zveza domoljubov“ na kolodvoru sijajno sprejela. Deroulède je takoj priliko porabil in jel govoriti. Pravil je, kako da so ljudje po svetu nemškega nadkrilovanja že siti in kako si Lahi, Grki, Švedi in Rusi iz vsega srca želé, da bi jih Francozje rešili. (Možu se je menda sanjalo ali pa mešalo, kajti vsi ti našteti narodi se za nemško nadkriljevanje v Evropi prav toliko zmenijo, kakor za Derouléda samega! Vr.) Zato mora pa Francoska pred vsem na to gledati, da se z Rusi zveže. Opomniti nam je pri tej priliki, da Deroulède Avstrijo prav tako sovraži, kakor Nemško. Dalje je pravil, da je bil na tem popotovanju tudi pri Lahih, katerim je na dušo pihal, da naj za nobeno ceno ne izpušče Tridenta in Trsta. Mož je „kunšten“! Mislil si je, če laško pozornost tje kaj obrnem, odvrnem jo ob enem od Savoje in Nice. Poslednji dve nimata za Laško nobenega posebnega pomena, pač pa ga ima Trst. Kdor ima Trst v svojih rokah, ta je gospod na Adriji. Trst naj bo Lahom to, kar je nam Francozom Alzacija; treba ga bo iz kremp-ljevtujega gospodstva oprostiti. Tako je govoril Deroulède in tako piše dandanes vse francosko časnikarstvo, da tudi monarhistični listi v tem oziru niso nič bolji. Vsi zagovarjajo ropateljnost Lahov in pri tem Avstrijo zasramujejo. Vzrok temu so mnogo veliki Dunajski listi, ki sami Lahe zagovarjajo, namesto da bi se njihovem roparskemu poželenju krepko v bran postavili. Še večja krivda zadva pa avstrijsko politično upravo, avstrijsko

vlado samo!“ Slovence, te zveste in iz celega srca ji udane dušice še vedno prezira, kjer more, Lahe pa neguje, kakor bi bili iz samega zlata vlti. In vendar bodo Slovenci tisti slopovi, na kterih bo slo-nela Avstrija, ker pride Bonghi je v dan, t. j. dan, ko bo prišlo laško brodovje po naš Trst in laški bersaglieri po južne Tirole. Avstrija, da j Slovincem več duška kakor sedaj, podpri si to sami želé in ni se ti bati ne Bonghija in ne Derouléda! Sicer smo pa že omenili, da je vladna Francoska sedaj vsa polna sladkih besedi za Nemčijo (kako dolgo?) in da se je ligi „patrijotov“ nasproti postavila liga „antipatrijotov“, ki govori o nekem pobratimstvu vseh narodov in je zoper tako zvano „Revanche-Politik“. — To se pravi, Francozje hočejo zmirom kaj novega imeti, in ta liga „antipatrijotov“ hoče skazovati svoje ideje, posebno o svetni razstavi, ki bode leta 1889 na spomin prve revolucije. Sedaj pa vemo, kakšnega duha je ta liga „antipatrijotov“.

Turkom denarja manjka. No to ni nič novega; bolj čudno bi bilo slišati, da ga imajo toliko, da ne vedó, kam z njim. Ali sedaj ga manjka javnim blagajnicam, kar je že res velik križ v državi. Da si prej ko mogoče pomagajo, sklenil je visoki zbor za turške državne dolgove vzeti 2 milijona turških lir na posodo. Zastaviti misli za to vse dohodke na patente, potem vse, kar bi vtržil za prodano železniško progo Smith in Brusa in pa, kar bi se dobilo za dovoljenje zgradbe železnice po Mali Aziji. Ko bi Turki ne bili tako malomarni, kakor so, bi jim pač ne bilo treba takih reči zastavljati, temveč bi si lahko na drug način pomagali. Ptujci so na Turškem posebno veliko premogovih žil zasledili, vlada pa prav nič ne stori, da bi jih otvorila. Da, še hujše postopa. Zasobniki prosijo dovoljenja, da bi smeli na lastno roko take gore odpreti. Turčija jim tudi tega ne dovoli, če prav ji ponujajo velike svote za dovoljenje. V Hercegovini so pred nekaj leti zasledili premogovo žilo, ktero Turčija niti za 12 milijonov frankov ni dovolila odpreti in kopati. Komaj je prišla v Hercegovino Avstrija, je dotičnik takoj jel premog kopati. Takih slučajev je na sto in sto, ki bi Turkom zlat denar nesli, če bi lenuhi ne bili, premalomarni le samo z glavo prikimati, da dovolijo. Ker se jim pa celó to pretežavno zdi, za to jim pa vedno denarja manjka in ga jim bo še manjkalo. Evropa pač nima nujnejega dela, kakor če soglasno sklene, nemarno lenobo preko Bospora poslati v Azijo; naj ondi spi, kolikor ji drago, Evropi naj pa ne ovira razevitanja lepih dežel.

Izvirni dopisi.

Spod sv. Jošta, 18. oktobra. (O vzgoji in značaju.) V znanem govoru na učiteljskem shodu je gosp. dr. Grégr med ostalim rekel: „Cerkvena vzgoja ne sodi za naš narod, ker ga ona dela mehkega, poddajnega; a mi ne smemo biti narod mehak, ampak železen, žilav.“ Kako na to „Vychovatel“ odgovarja? Ta vrli list učiteljski na strani 227 piše: Gosp. dr. Grégr ima to smolo, da jako rad govori o nečem, česar ne razume.

Ktera cerkev, oziroma ktero krščanstvo vzgoja značaje mehke, poddajne, recimo naravnost tvarne? Take „značaje“ vzgoja krščanstvo frimasonsko, krščanstvo josefinsko, krščanstvo moderno, „liberalno“. Krščanstvo, kakoršno z državljana ne napravi ne ribe ne človeka, ampak k večemu netopira! Dopuščamo, da je takovo krščanstvo dandanes precej v modi in da ga občudujejo v parlamentih, v uradih, in v obče v javnem življenji; ne tajimo, da takšno krščanstvo vgaja tu in tam celó krogom duhovenskimi, kjer se mu žrtvuje z besedami: nikar si škoditi, ogibaj se vsem konfliktom, uči se plesati po jajcih in videl boš! Takšno krščanstvo, rečimo naravnost: katolištvo je od nekdaj že bilo najbolj všeč Neronu, Dijoklecijanu, Henriku IV., Filipu Lepemu, Henriku VIII., Elizabeti in v dobi novejši državnikom iz šole Bismarkovske. Takšno katolištvo rajše nosi križce na prsih, kakor pa križ na ramah, rajše verižice okoli vrata, kakor verige na nogah. Krščanstvo, ki ni niti toplo niti mrzlo, ljubijo sicer mnogi državniki, ali — nepripoznavajo ga sam Kristus! Takšni katoliki niso bili in še sedaj niso katoliki na Nemškem. Pred kom li danes odlaga svoje orožje celó mož z krvi in železa? Ta mož ni mehek in poddajen tvarini, in vendar ga je preobvladala — vzgoja cerkvena. Ko bi krščanstvo naroda Irskega bilo „mehko“ v smislu g. dr. Grégra, že zdavnaj bi tega ljudstva ne bilo več na svetu. In da Poljaki do dneva današnjega živijo, imajo se zahvaliti jedino le svojemu katolištvu, toraj vzreji cerkveni, vzgoji krščanski - narodni.

Krščanstvo katoliške cerkve prepoveduje sicer nasilje plačevati z nasiljem, naj bi že to bilo za res-

nico in pravico, uči pa za oboje trpeti in umirati. Kdor nasilje z nasiljem povračuje in kdor tirana zavratno mori, kdor s petrolejem in dinamitom vero svojih očetov brani, ta ni pravim idejalnim junakom značaja žilavega, pač pa je to tisti, kdor se v mejah veljavnih postav za resnico in pravico poteguje brez obzira na to, bode li moral umirati pod mečem Neronskim ali po lednikih sibirskih. Junaki po kroju Bruta so pogubljali domovino, junaki po vzgledu Kristusa so jo obranili in rešili, o čemur nas učijo Rimske katakombe in v obče zgodovina cerkve katoliške.

Krščanstvo moderno, krščanstvo z ulice, krščanstvo tako rekoč birokracijsko, ki se meri po visokosti ekshibitnih števil, po množtvu titulov, takovo krščanstvo junakom za resnico in pravico ne vzgaja, pač pa to stori krščanstvo Polikarpov, Ignacijev, Atanazijev, krščanstvo Gregorija VII., krščanstvo Pijev, krščanstvo Leona XIII., z besedo: krščanstvo cerkve katoliške vzgoja prave značaje.

Domače novice.

(Imenovanje.) Gosp. Martin Rissmaul, dosedaj računski preglednik in začasni vodja računovodstva tukajšne c. kr. finančne direkcije, je imenovan računskim svetnikom in predstojnikom imenovanega zavoda.

(Imenovanje c. kr. poštne uradnikov.) Za c. kr. poštne asistente so bili imenovani: gosp. Ivan Kolenec v Ljubljani in gg. Ignacij Ileršič in Ludovik Jošt v Trstu.

(Dramatično društvo) vabi in opozarja vse one gospodične in gospode, ki želé ustopiti v dramatično pevsko šolo, da se oglasé v sredo 27. ali v petek 30. t. m. od 11. do 12. ure dopoldne v stanovanji gosp. prof. Gérica (Zvezdarske ulice, Virantova hiša, II. nadstropje), kateri je prevzel vodstvo in poduk v omenjeni šoli. Ker smo priobčili ime vodje dramatične pevske šole, ktereга pozná cela Sloven-ska — in ne samo ta — bila bi pač vsaka druga priporočba nepotrebna.

(Nepraktična stavba) tukajšnje realke razodeva se od leta do leta bolje. Stroški za popravljanje znašali so lansko leto jeden tisoč dve sto in 45 goldinarjev.

(Uradna razprava) o bodoči dolenjski železnici bo dne 5. novembra t. l. v Ljubljani na rotorži. Pričela se bo ob 9. uri dopoldne in se bo pretresovalo, kateri progi od obeh znanih: Ljubljana-Trebnje-Novomesto-Straža ali pa Ljubljana-Žužemberk-Novomesto da bi se dala prednost gledé na lokalne posebnosti. Dotični trasni načrti so na javni ogled razporeženi pri mestnem magistratu v Ljubljani in pri glavarstvih: Ljubljanska okolica, Novomesto, Litija in Kočevje. Ob tej priliki opozarjamo vse, ki se za to progo zanimajo in to je menda cela Dolenjska, da naj se posebno ondašnje razumníštvo potru-di do svojega okrajnega glavarstva ter naj pogleda in dobro premisli, kako je bodoča železnica izpeljana. Kar se Vam ne zdi prav, zapazite si, potem pridite dne 5. novembra v Ljubljano, kjer svoje pomislíke objavite. Če bi ondi ne bil prostor za nje, treba jih bo naznaniti svojemu državnemu poslancu, da se pri Dolenjski železnici ne bodo taki kozli delali gledé postaj, kakor so na gorenjski z malimi izjemami skoraj vseskozi. Kje je Loka od postaje, kje Kamnagorica in Kropa? Je že res, da se v vsako luknjo ne more železnica speljati. Vendar pa se mora na to gledati, da se proga ne oddalji preveč od večjih krajev, kar se ravno pri Kamniški železnici menda z Mengšem namerava. Ako se ne motimo, Mengšani od vse Kamniške železnice drugega ne bodo imeli kakor dim na svojem polji in pa od daleč bodo lahko za vlakom gledali, kako se bo iz Domžal v Jarše in Kamnik vozil. Dolenjci, bodite oprezní, da se tudi Vam ne zgodi taka.

(Kmetijsko potovalno predavanje v Boštanju) ima tajnik c. k. kmetijske družbe gospod Gustav Pirc v nedeljo 24. t. m. popoldne po službi božji.

(Razpisana) je učiteljska služba v Doberniku na Dolenjskem. Nese 500 gld. in prosto stanovanje. Prošnje do 3. novembra c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Novem mestu.

(Cestarska služba) z mesečno plačo 16 goldinarjev, ki se bodo na 18 in tudi 20 goldinarjev povišali, je razpisana na Ljubeljski državni cesti v

Ljubljanskem stavbenem okraji. Prošnje do 15. novembra c. k. deželni vladi tukaj.

(Kolera) po Istri je prenehala, če to smemo sklepati iz slučaja, da tri dni po celi deželi ni nihče več zbolel. Na Kranjskem se je bila v Loškem Potoku še čez več časa ponovila.

(Šole) v Trstu se še niso odprle, temveč jim je termin podaljšan do 4. novembra.

Razne reči.

— Novačenje v Bosni meseca septembra. Za mesto Serajevo in za okraj kontingent znaša 22 mož, med temi je 14 mohamedanov, 5 pravoslavnikov, 1 katolik in 2 hebrejca. Od pravoslavnikov je eden vstopil prostovoljno. V okraji Zvorniškem je kontingent 31: 13 mohamedanov, 18 pravoslavnikov; v okraji Konjiškem kont. 15: 9. moh., 5 katol., 1 pravosl.; v okraji Trebinskem kont. 15: 12 pravosl. in 3 moh., med njimi eden prostovoljec; v okraji Županjaškem: 2 moh. in 10 katol.; v okraji Bileškem: 2 moh. in 7 pravosl.; v okraji Tešanjškem: 18 pravosl., 2 moh. in 5 katol.; v okraji Visoškem kont. 29: 12 moh., 10 katol. in 7 pravosl.; v okraji Mostarskem kont. 30: 6 moh., 4 pravosl. in 20 katol.; v okraji Derventskem: 14 katol., 15 pravosl. in 6 moh.; v okraji Fojniškem: 11 katol. in 3 moh.; v okraji Gataškem: 6 pravosl. in 2 moh.; v okraji Bugojnskem: 11 moh., 10 katol. in 10 pravosl.; v okraji Pozorskem: 4 moh. in 4 katol. — Nadalje izpeljano je novačenje v naslednjih okrajih: Ključ, Gračanica, Zenica, Sanski Most, Čajnica, Maglaj, Žepče, Prijedor, bos. Kostajnica, Foča, Gradačac, Travnik, Banjaluka, Rogatica, Brčka, Jajce, Višegrad, Glamoč, Gradiška, Bjelina, Stolac, Ljubuški in Ljubinje. — V Hercegovini je dovršeno novačenje, a skrobo bode tudi v Bosni dovršeno.

— Mesto Brooklyn je bilo dosihmal znano zaradi mnogo cerkv, in rekli so mu „mesto cerkv“. Sedaj je pa gledé na statistiko Cincinnati v Ohio prvo mesto. Statistika nam pové, da ima Cincinnati 255.708 prebivalcev in 204 cerkev; Filadelfija 847.980 prebivalcev in 593 cerkv; Boston 387.626 prebivalcev in 218 cerkv; Chicago 403.304 prebivalcev in 255 cerkv; Brooklyn 566.689 prebivalcev in 285 cerkv; San Francisco 232.956 prebivalcev in 95 cerkv; Novi Jork 1.206.577 prebivalcev in 489 cerkv. Toraj ima Cincinnati na 1250 prebivalcev že eno cerkev, a Brooklyn na 1990 prebivalcev. Kar se tiče katoliške univerze, se poroča iz Washingtona: Opravilni svet za univerzo bode stopil tekoči mesec skupaj v posvetovanje, da se posvetuje in vsaj vstanovi bogoslovno fakulteto. Cerkveni knezi so se baje zedinili zaradi načrtov, in za sedaj imajo za to potrebni denar. Škofje Spalding, Keane in Ireland, ki so največ nabrali, so sporočili, da se more takoj začeti z zidanjem. Pravijo tudi, da bosta škofa Ireland in Keane šla v Evropo, da dobita profesorjev za univerzo.

— Holandski božjepotniki pred sv. očetom. 17. t. m. je stalo pred sv. očetom več božjepotnikov iz Holandskega, ki so prinesli znaten „Petrov dar“. Sv. oče so jih francosko nagovoril, ter so jih iskreno prosili, naj se spominjajo stisek, ktere ima sv. cerkev ravno sedaj prestajati v Rimu, ko se sovražniki srdito bojujejo zoper sv. cerkev. Pravijo, da bodo sv. oče v prihodnjem konzistorij z vso odločnostjo govorili o ti stvari, sedaj so pa te besede le nekaka priprava za poznejšo izjavo.

— Severni Amerikanci in Angleži v Kanadi se radi prepirajo, se vé da iz same prijaznosti, sedaj zaradi ribarstva, sedaj zaradi carine. Kanadska ladija „Terror“ je v prepoved dejala ameriškansko ribiško ladijo „Marion Grimes“, ker je šla le-ta v pristanišče Shelburne, a ni naznanila colnemu uradu prihoda. Kapitan je bil obsojen na 400 dolarjev kazni. Amerikanski kapitan je hotel imeti ameriškansko zastavo nad Angleško, a podal se je kapitan „Terrorja“ na „Mariona“ ter odpravil ameriškansko zastavo in je postavil stražo na ladiji. Amerikanski konzul je brzojavil to državnemu tajniku Bajardu v Washington.

Telegrami.

Trst, 20. okt. Od včeraj pa do danes opoldne zbolelo je v Trstu 9 ljudi za kolero, umrla sta pa 2.

Budapešt, 20. okt. Od včeraj je na kolero zbolelo 33 oseb, umrlo pa 15.

Karlovic, 20. okt. Tu se je pričel cerkveni kongres srbske cerkve ob navzočnosti kraljevega komisarja Nikoliča.

Petrograd, 21. okt. „Journal de St. Petersburg“ dokazuje, da bolgarska zadeva ni tako važna, da bi se zaradi nje kalil evropski mir. Ruske pravice na Bolgarskem se sploh priznavajo in je zaradi tega bolgarska kriza

omejena na domačo zemljo. Vse vprašanja, ki so ž njo v zvezi, se bodo po mirnem potu rešila. Nadjati se je zaradi tega, da bodo bolgarski regentje položaj prav razumeli. Zmernost ruske vlade je nov dokaz, da ima zadosti poročstva, če bi hotela svojim nazorom do veljave pripomoči. Zato ji pa tudi ni potreba razjarjevati se, kakor tudi nenaravnega razvoja dogodkov preskakavati.

Tuji.

18. oktobra.

Pri **Mattcu**: Stolz, Reiter, Blau, Geiger in Herling, trgovci, z Dunaja. — Lederer in Freund, trgovca, iz Prage. — Emil Spiegel, tovarnar, iz Warnsdorfa. — M. Buchler, trgovec, iz Budapešte.

Pri **Stonu**: Fric Schwangler, uradnik, iz Rosenheina. — Kallmann, Kulka in Kitka, trgovci, z Dunaja. — Ludovik Abeleš, potovalec, iz Brna. — Srečko Klein, trgovec, iz Peca. — S. Schadlof, trgovec, iz Auwerta. — And. Golob, trgovec, iz Koprivnice.

Pri **Tavčarji**: Rihard Klecs, trgovec, z Dunaja. — Jož. Leidenmüllner, trgovec, iz Linca.

Pri **Bavarskem dvoru**: Vičević in Kucarz, trgovca, iz Žitara.

Pri **Južnem kolodvoru**: Dr. Paulus in Wolf, zasebnika, iz Stuttgarta. — Moric Ungar, potovalec, z Dunaja. — Bogomir Palme, potovalec, iz Schönlanda. — Mayer, trgovec, s sadjem, iz Gradca. — Marija Šarabon, zasebnica, iz Tržiča. — Jakšič in Petrovič, profesorja, iz Reke.

Pri **Avstrijskem caru**: Jožef Beimpold, sluga, iz Inomosta. — Martin Loidar, natakari, iz Celovca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	srakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	751.87	+12.8	brezv.	megla	1-10
20. 2. u. pop.	734.31	+20.0	sl. jzap.	del. jasno	dež
9. u. zveč.	737.18	+12.8	sl. jzap.	jasno	

Zjutraj megla, potem nekoliko dežja, popoldne se je zjasnilo, jasna noč. Srednja temperatura 15.3° C., za 4-5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 50 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 30 „
Akcije avstr.-ogerske banke	865 „
Kreditne akcije	280 „ 60 „
London	125 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 91 „
Ces. cekini	5 „ 91 „
Nemške marke	61 „ 35 „

Ljutomersko cerkveno vino

blizu 80 hektolitrov ali 29 polovnjakov, izvrstno blago, bode se za gotovo plačilo s sodi vred na dražbi prodajalo

v četrtek dne 28. oktobra.

Dražba se začne ob 9. uri zjutraj v župnikovi kleti.

Cerkveno predstojništvo v Ljutomeru
dne 18. oktobra 1886. (2)

(1)

Razglas.

Kranjski deželni odbor s tem objavlja, da se bodo pogodbene obravnave o samostojni deželni nakladi po 6 gold. od vsacega hektolitra (oziroma po 6 kr. od vsacega litra) porabljenih žganih pijač (žganja, špirta, ruma, araka, punčnega cveta, rozolije, likera in poslaščenih žganih pijač sploh) za leto 1887, v smislu določil razglasila c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko dne 12. januarja 1885, dež. zak. II. del, št. 6, v vseh zdolej omenjenih davčnih okrajih vršile.

Dogovor se bode v drugi polovici meseca novembra 1886. l. vršil za vsak okraj posebej v prostorih c. kr. okrajnega glavarstva, oziroma v prostorih, kjer so uradni dnevi c. kr. okrajnih glavarstev. Za mesto Ljubljansko in davčni okraj okolice Ljubljanske se bode vršil skupni dogovor.

Tirja se pogodbeni ali dogovorjeni povprečnine (pavšale) od samostojne naklade za davčni okraj:

Postojnski	2.400 gld.
Škofjeloški	5.200 „
Brdski	2.400 „
Bistriški	1.600 „
Kočevski	1.200 „
Velikolaški	1.200 „
Krški	600 „
Idrijski	1.600 „
Kranjski	14.000 „
Kranjskogorski	2.800 „
Loški	3.000 „
Ljubljana (mesto)	14.000 „
Ljubljanski (okolica)	14.000 „
Kostanjeviški	400 „
Litijski	6.000 „
Logaški	2.000 „
Metliški	400 „
Vrhnjski	2.000 „
Mokronoški	1.600 „
Tržiški	4.000 „
Radoljski	10.000 „
Rateški	300 „
Ribniški	3.000 „
Novomeški	1.600 „
Žužemperški	600 „
Senožeški	1.200 „
Zaški	1.600 „
Kamniški	12.000 „
Trebnjski	400 „
Črnomeljski	400 „
Vipavski	400 „

Pri pogodbeni ali dogovorni obravnavi mora navzoča biti večina vseh obdačenih obrtnikov davčnega okraja, po osebah in po obsegu obrtnij in taista večina mora pogodbi ali dogovoru pritrditi.

Pooblaščenec obrtnikov morajo saboj imeti legalizovana pooblastila.

Povodom teh obravnav se smejo vložiti tudi zakupne ponudbe, na ktere se bode pa samo takrat oziralo, ako bodo zgoraj omenjeno letno navprečnino (pavšal) za najmanj deset procentov presecale, in ako se bodo do 10. novembra 1886. l. pri deželnem odboru vložile, da bo še mogoče ponujeno navprečnino pri obravnavi obrtnikom in trgovcem naznaniti. Te zakupne ponudbe, ktermi je določiti 10% varščina morajo tudi izrečno zagotovljati, da ponudnika veže ponudba tako dolgo, dokler se mu ne bo naznanilo, ali je njegova ponudba sprejeta ali ne.

Zakupninski pogoji se lahko izvedó ob navadnih uradnih urah pri deželnem odboru kranjskem.

V Ljubljani, dne 18. oktobra 1886.

Od deželnega odbora kranjskega.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča naslednje novo izišle knjige:

Putschögel, Predigten auf alle Sonn- und Festtage des Kirchenjahres, I. Jahrgang	1 gld. 80 kr.
Brynich-Fuchs, Katechetische Predigten, I. Band	2 „ 23 „
Schmid, Grundlinien der Patrologie, II. Auflage	— „ 99 „
Mark, Exhorten, zunächst für die studierende Jugend, auf die Sonn- und Festtage des Schuljahres, I. Band	1 „ 80 „
Prvi zvezek obsega za cerkvene praznike pripravne dogmatične, moralne in liturgične obravnave, isto tudi drugi in tretji zvezek. V četrtem zvezku bode pa razne apologetične razprave. Da bo knjiga bolj priročna, pridjela se bota dva kazala: prvi obsegal bo govore za nedelje in praznike, drugi osnovo v abecednem redu.	
Frings, Predigten über die fünfzehn Geheimnisse des hl. Rosenkranzes	1 „ 39 „
Manna puerorum in sortem domini vocatorum, v usuju, z rudečo obrezo	2 „ 15 „

Ob enem se priporočamo za naročila na koledarje za l. 1887, kterih je že mnogo izišlo.

Naročila na časopise in dela, ki v več posameznih zvezkih izhajajo, se točno izvršujejo.

Najhitrejšo oskrbljujemo slovestvene reči iz raznih strok in vseh jezikov. (6)